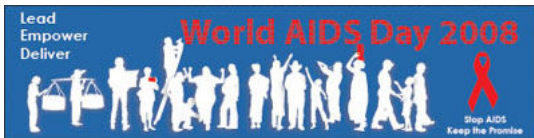

۱۱ آذرماه. روز جهانی ایدز ۲۰۰۸: پیشگامی. توانمندسازی و تحقق بخشی

روز جهانی ایدز (اول دسامبر برابر با ۱۱ آذر)، از سال ۱۹۸۸ در نشستی که با شرکت وزرای بهداشت کشورهای سراسر جهان برگزار شد، به منظور افزایش بودجه‌ها و همچنین افزایش آگاهی، آموزش و مبارزه با

تبعیض‌ها انتخاب شد و هر ساله برای این روز، شعار خاصی نیز در نظر گرفته می‌شود، هدف عمده از این کار این است که به عموم مردم یادآوری شود که HIV از بین نرفته است و هنوز کارهای زیادی است که باید انجام شود.

در روز جهانی ایدز مردم لباسهایی مزین به روبان قرمز را بر تن می‌کنند تا توجه و مراقبت در برابر HIV و ایدز را متذکر شده و به دیگران یادآور شوند که به تعهد و پابندی و حمایت آنها نیاز است. روبان قرمز سمبل جهانی آگاهی و همبستگی با بیماران مبتلا به HIV و ایدز است و مردم جهان را به نبرد با این بیماری متحد می‌کند. در اوایل سال ۱۹۹۱ سازمان بین المللی 'VISUAL AIDS' در نیویورک سمبل جهانی مبارزه با ایدز را برای همبستگی و مدارا با آنانی که از سوی مردم مورد تبعیض قرار می‌گیرند و مردمی که با HIV و بیماری ایدز دست و پنجه نرم می‌کنند، طراحی کرد.

براساس آخرین آمار و اطلاعات سالانه سازمان بهداشت جهانی، زنان ۸ برابر مردان در سال در معرض ابتلای ناگهانی به ویروس HIV قرار دارند که به نظر می‌رسد، می‌توان با آموزش‌های عمومی و آگاهی‌بخشی از ابتلای افراد زیادی به بیماری ایدز جلوگیری کرد.

تاریخچه بیماری ایدز

در سال ۱۹۷۹ گزارش‌های گوناگونی از آفریقا و ایالت متحده آمریکا مبنی بر عفونت‌های فرصت طلب و سرطان در افراد به ظاهر سالم ارائه گردید. در پنجم ژوئن سال ۱۹۸۱ گزارش‌هایی مبنی بر مرگ و میر بر اثر این بیماری گزارش گردید. با یافتن مواردی در میان دریافت کنندگان خون و فرآورده‌های خونی، مردان بالغ ساکن نواحی مرکز آفریقا و نوزادان متولد شده از مادران مبتلا به ایدز و یا معتاد تزریقی مشخص شد که عامل عفونی باعث بروز این سندرم می‌شود.

در سال ۱۹۸۳ عامل بیماری کشف شد و ویروس نقص سیستم ایمنی انسان نام گرفت. عفونت HIV یک عفونت ویروسی بوده که باعث کاهش عملکرد سیستم ایمنی بدن شده و به این دلیل عفونت‌های مرگبار و بعضی از انواع سرطان‌ها ظاهر شده و نهایتاً منجر به فوت بیمار می‌گردد.

وضعیت ایدز در دنیا

از ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۰۵ موارد ابتلا به HIV در جهان ۴ برابر شد و تا ۴۰ میلیون نفر پیش رفت ولی با ارائه آمارهای جدید، روند کاهش این بیماری مشاهده شد که پیش‌بینی می‌شود این تعداد در پایان سال ۲۰۰۸ به ۳۳ میلیون نفر برسد. در پایان سال ۲۰۱۰ در روسیه ۵-۸ میلیون نفر، در چین ۱۵-۱۰ میلیون نفر و در هند ۲۰-۱۵ میلیون نفر به ایدز مبتلا خواهند شد.

وضعیت ایدز در ایران

براساس برآوردهای جهانی احتمالاً بین ۷۰ تا ۸۰ هزار نفر در ایران به HIV مبتلا هستند که اگر یک‌پنجم این تعداد توسط مراکز رسمی ثبت شده باشد نشانه مقابله مؤثر با این بیماری است.

اولین مورد عفونت HIV در ایران در سال ۶۶، در یک کودک مبتلا به هموفیلی شناسایی شد و متعاقب آن موارد بیماری رو به افزایش گذاشت. تا تاریخ اول مهر ۸۷ مجموعاً ۱۸ هزار و ۳۲۰ نفر افراد مبتلا به HIV/AIDS یعنی افرادی که ویروس ایدز وارد بدنشان شده در کشور شناسایی شده‌اند که ۹۳/۷ درصد آنان را مردان و ۶/۳ درصد را زنان تشکیل می‌دهند. تاکنون هزار و ۵۹۲ نفر مبتلا به بیماری ایدز شناسایی شده و ۲۸۰۰ نفر از کل افراد مبتلا به ویروس HIV/AIDS و مبتلا به بیماری ایدز فوت کرده‌اند. ۳۹/۳ درصد از مبتلایان به HIV در گروه سنی ۲۵ تا ۳۴ سال قرار دارند که بالاترین نسبت در بین گروه‌های سنی را به خود اختصاص می‌دهند.

از سال ۸۰ تا ۸۶ تعداد مبتلایانی که رابطه جنسی پرخطر را دلیل ابتلا به ایدز عنوان می‌کردند افزایش داشته است. علل ابتلا به HIV در بین کل مواردی که از سال ۱۳۶۵ تاکنون در کشور به ثبت رسیده‌اند، به ترتیب تزریق با وسایل مشترک در مصرف کنندگان مواد (۶۹ درصد)، رابطه جنسی (۷/۹ درصد)، دریافت خون و فرآورده‌های خونی (۱/۳ درصد) و انتقال از مادر به کودک (۰/۶ درصد) بوده است. همچنین راه انتقال در ۲۱/۲ درصد از این گروه نامشخص اعلام شده است که در این مورد احتمال رفتارهای پرخطر را نباید از نظر دور داشت.

در مقایسه این آمار با مواردی که ابتلا آنان در سال ۱۳۸۷ گزارش شده است، اعتیاد تزریقی ۸۰/۸ درصد، برقراری روابط جنسی ۱۱/۹ درصد و انتقال از مادر مبتلا به کودک ۰/۷ درصد را تشکیل داده است. در ۶/۵ درصد از موارد شناسایی شده در سال جاری راه انتقال نامشخص بوده و هیچ مورد جدید ابتلا از راه خون و فرآورده‌های خونی گزارش نشده است.

گرچه آموزش و اطلاع رسانی در زمینه اچ آی وی و ایدز یکی از استراتژی‌های برنامه‌های کشوری پیشگیری از اچ آی وی و ایدز در کشور است، اما تعیین یک مقطع زمانی خاص در سال برای برجسته سازی موضوع و حساس کردن سیاستگذاران، مسؤولان و آحاد افراد جامعه به موضوع اچ آی وی و ایدز و همراه کردن آنان برای پیشگیری از ایدز بسیار ضروری است. در ایران این مقطع زمانی خاص همزمان با سایر کشورهای جهان ۱۱ آذر ماه (اول دسامبر) در نظر گرفته شده است و به عنوان 'روز جهانی ایدز' در تقویم رسمی کشور گنجانده شده است. نظر به اینکه موضوع ایدز صرفاً یک موضوع بهداشتی نبوده و دارای ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، امنیتی و غیره می‌باشد، به منظور اطلاع رسانی مناسب در این خصوص، تعیین زمان بیشتر از یک روز و تعمیم آن به "هفته اطلاع رسانی ایدز" از ۱۱ تا ۱۷ آذر ماه مد نظر قرار گرفته است.

عناوین روزهای هفته اطلاع رسانی ایدز

دوشنبه	۱۱ آذر	سیاستگذاران، مسؤولان و مجریان، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، تعهدات را تحقق بخشیم؛
سه شنبه	۱۲ آذر	مبتلایان و آسیب دیدگان، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، توانمند کنیم؛
چهارشنبه	۱۳ آذر	کودکان، زنان و مادران، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، توانمند کنیم؛
پنجشنبه	۱۴ آذر	پزشکان، پژوهشگران و اندیشمندان، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، تحقق بخشیم؛
جمعه	۱۵ آذر	روحانیون، طلاب و رهبران مذهبی، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، توانمند کنیم؛
شنبه	۱۶ آذر	دانشجویان، دانش آموزان و آحاد جوانان، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم؛
یکشنبه	۱۷ آذر	خبرنگاران، ورزشکاران و هنرمندان، هم پیمان، در برابر گسترش ایدز، پیشگام شویم، توانمند کنیم، تحقق بخشیم.

HIV مخفف 'Human Immunodeficiency Virus' به معنی 'ویروس نقص ایمنی انسان' می‌باشد. ویروس، یک ذره زنده خیلی کوچک است که می‌تواند تکثیر و پخش شود اما برای زندگی نیاز به موجود زنده دیگری دارد. وقتی ویروس، سلولی را آلوده کند شروع به تکثیر در داخل آن سلول می‌کند که در نهایت منجر به آسیب آن سلول می‌شود. (سیستم ایمنی، گروهی از سلولها و ارگانها هستند که بدن را در برابر ویروسها و عفونتها محافظت می‌کنند).

ایدز (AIDS) مخفف **Acquired Immune Deficiency Syndrome** به معنی سندرم نقص ایمنی اکتسابی می‌باشد. وقتی سیستم ایمنی آسیب ببیند، نه تنها در برابر ویروس HIV (که در آغاز به آن صدمه زده) بلکه به نسبت به بقیه عفونتها هم آسیب پذیر می‌شود و دیگر قادر به کشتن میکربها و ویروسهایی که قبلاً برایش مشکلی ایجاد نمی‌کردند نیست و لذا با گذشت زمان، افراد آلوده به HIV بیشتر و بیشتر بیمار می‌شوند و معمولاً سالها پس از آلودگی به یکی از بیماریهای خاص، شدیداً مبتلا می‌شوند و در این زمان گفته می‌شود که آنها به ایدز مبتلا شده‌اند. بنابراین زمانی که فرد آلوده به ویروس HIV برای اولین بار به یک بیماری جدی مبتلا شود و یا وقتی که تعداد سلولهای ایمنی باقیمانده در بدن او از حد معینی کمتر شود، مبتلا به بیماری ایدز در نظر گرفته می‌شود.

راه‌های انتقال

- ۱ - رابطه جنسی بدون محافظت با فرد آلوده؛
- ۲ - تماس با خون فرد آلوده؛
- ۳ - سرایت از مادر حامله آلوده به جنین در داخل رحم و یا از شیرمادر آلوده به کودک؛
- ۴ - استفاده از محصولات خونی آلوده؛
- ۵ - داروهای تزریقی.

ویروس ایدز از چه راههایی منتقل نمی‌شود؟

ویروس ایدز از طریق تماس‌های معمولی مثل دست دادن، در آغوش کشیدن، روبوسی، عطسه، سرفه کردن و استفاده از حمام و دستشویی و استخر عمومی، استفاده از ظروف و وسایل غذاخوری مشترک، لباس، رختخواب و نیش حشرات منتقل نمی‌شود. پس نگران نباشیم و بدانیم که افراد آلوده و بیمار، نیاز به حمایت و همدلی جامعه دارند و آن‌ها را طرد نکنیم.

علائم بیماری چگونه ظاهر می‌شود؟

با کاهش قدرت سیستم دفاعی، به مرور زمان بدن آماده ابتلا به عفونت‌ها و سرطانهایی می‌شود که به طور معمول در مردم عادی دیده نمی‌شوند، این بیماری‌ها بصورت بیماری‌های ریوی، اسهال‌های شدید و مزمن، تب‌های طولانی، کاهش وزن، اختلالات شخصیتی، بیماری‌های مغزی و پوستی خود را نشان می‌دهند که در نهایت منجر به مرگ فرد مبتلا خواهد شد. علائم آلودگی با HIV بسیار پیچیده است و دارای مراحل چندی است که الزاماً همه آن‌ها در افراد آلوده مشاهده نمی‌شود.

World AIDS Day

1988-2008

تشخیص عفونت ویروسی ایدز

با انجام آزمایش خون می‌توان وجود ویروس در بدن را بعد از طی دوره نهفتگی شناسایی کرد، یعنی بلافاصله بعد از ورود ویروس به بدن آزمایش مثبت نشده و معمولاً بعد از ۲ هفته تا ۳ ماه بعد آزمایش مثبت خواهد شد.

آیا درمانی وجود دارد؟

متأسفانه مطالعات نشان می‌دهد که بسیاری از افراد گمان می‌کنند که برای ایدز درمانی وجود دارد که منجر می‌شود که آن‌ها احساس امنیت داشته و ریسک بیشتری بکنند که البته آن‌ها در اشتباهند. هنوز هیچ درمان قطعی برای ایدز وجود نیامده است. تنها درمان‌های دارویی ضد ویروس وجود دارد که پیشرفت HIV به سمت AIDS را آهسته تر می‌کند و در این حالت فرد چند سال می‌تواند زندگی سالمی داشته باشد.

- در برخی موارد، درمان ضد ویروس پس از چند سال تأثیر خود را از دست می‌دهند و در برخی موارد دیگر فرد از AIDS بهبود می‌یابد ولی با HIV برای دهه‌ها زندگی می‌کند ولی این افراد مجبورند که برای تمام عمر روزانه داروهای قوی مصرف کنند که گهگاه با عوارض جانبی ناخوشایند همراه است.

- هنوز هیچ راهی برای درمان قطعی HIV وجود ندارد و تا این لحظه تنها راه ایمن باقی ماندن، آلوده نشدن است.

راه‌های پیشگیری از ایدز

رفتارهای کلیدی جهت پیشگیری از گسترش اچ آی وی و ایدز بر طبق الفبای پیشگیری به شرح زیر می‌باشند:

- ✓ پرهیز از روابط جنسی یا به تأخیر انداختن سن شروع آن؛
- ✓ پایبندی به همسر و شریک زندگی؛
- ✓ استفاده از کاندوم؛
- ✓ پرهیز از مصرف مواد (مخدر یا محرک).

ایدز یک بیماری است، گناه نیست. راه‌های پیشگیری و سرایت آن را یاد گرفته و بدانیم که چگونه خود را از آلوده شدن به ویروس آن محافظت کنیم و در صورتی که با افراد آلوده به ویروس اچ آی وی. مواجه شدیم، با آنان مانند یک "بیمار" و نه مانند "گناهکار" رفتار کنیم و بدانیم برخورد صحیح با آنان چگونه باید باشد.